

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

3 במרס 2014

854

א' באדר ב' התשע"ד

עמוד

הצעת חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים (תיקון מס' 2), התשע"ד–2014 . . . 432

הצעת חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים (תיקון מס' 2), התשע"ד-2014

1. תיקון סעיף 1 בחוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים, התשס"ח-2008 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –
- (1) בהגדרה "אבחון מוכר", במקום "כפי שקבע השר לפי הוראות סעיף 4(ג)5" יבוא "שנערך בהתאם לנהלים שהורה עליהם הממונה לאחר התייעצות עם ועדת המומחים כאמור בסעיף 7ה(3)";
- (2) אחרי ההגדרה "המועצה להשכלה גבוהה" יבוא:
- "הממונה" – מי שהשר הסמיכו להיות הממונה על יישומו של חוק זה;

דברי הסבר

- (2) שיטות אבחון מקובלות בישראל ובעולם לצורך מתן התאמות;
- (3) גיבוש נהלים בנוגע לאופן כתיבתו של מסמך אבחון מוכר (ראו בסעיף 7ה לחוק המוצע).

המלצה עיקרית נוספת של ועדת מרידור היתה לקבוע הכשרת מינימום זהה בעבור כל בעלי המקצועות שהוגדרו בסעיף 6(א)4 לחוק במקצועות שנדרשת הכשרה באחד מהם על מנת לקבל תעודה כמאבחן מוכר. זאת, מן הטעם שאנשי המקצוע בכל דיסציפלינה רכשו תחומי ידע מסוימים הנדרשים לשם אבחון לקות למידה, ואין דיסציפלינה אחת שיכולה לתת מענה מספק לכל תחומי הידע הנדרשים לשם אבחון לקות למידה. לכן הציעה הוועדה, כי אנשי המקצוע ירכשו את הידע החסר להם בנושא לקויות למידה וילמדו במה מתמחה כל דיסציפלינה. תכנים אלה, יאפשרו להם לערוך לפונה לאבחון הערכה ראשונית שבה יזהו את מוקדי הקושי המרכזיים של הפונה, ובהתאם, יחליטו האם תחום הקושי של הפונה הוא בתחום מומחיתם או שעליהם להפנותו לאיש המקצוע המומחה. הכשרת המינימום האמורה נקבעה על ידי ועדת משנה לוועדת מרידור, בראשותה של פרופ' מלכה מרגלית (להלן – ועדת מרגלית), והיא זכתה לכינוי "ליבת ההכשרה".

מאחר שתחום לקויות הלמידה נמצא בהתפתחות מתמדת, צפוי כי ליבת ההכשרה לא תישאר קבועה לאורך השנים ויהיו בה שינויים מזמן לזמן. משכך, הוחלט כי המקום הראוי להסדרתה של המלצה זו הוא בתקנות שיתקין השר לאחר תיקונו של החוק, ולא בדרך של חקיקה ראשית.

יצוין כי הצעת חוק זו פורסמה בהצעות חוק הממשלה – 731, מיום כ"ט בתשרי התשע"ג (15 באוקטובר 2012), והיא מתפרסמת כעת בשנית.

סעיף 1 מוצע להוסיף לסעיף 1 בחוק הגדרות למונחים הנדרשים לצורך החוק המתוקן: "הממונה", "ועדת המומחים", "ועדת ההכרה", "מרפא בעיסוק" ו"קלינאי תקשורת".

כללי תכליתו של חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים, התשס"ח-2008 (להלן – החוק), היא לעגן את זכויותיהם של מועמדים וסטודנטים בעלי לקויות למידה במוסדות החינוך העל-תיכוניים, להסדיר את העיסוק באבחון לקויות למידה, ולקבוע מערך תמיכה לסטודנטים בעלי לקויות למידה.

בהתאם לכך נקבעה בחוק הפרוצדורה לקבלת התאמות במסגרת הליכי הקבלה למוסדות על-תיכוניים, וכן הפרוצדורה לקבלת התאמות במטלות ובדרכי ההיבחנות של הסטודנט לקוי הלמידה במהלך הלימודים, כמתחייב מלקות הלמידה. דא עקא, שבכל הנוגע להסדרת העיסוק באבחון לקויות למידה, נעדר החוק מנגנונים להכרה מהו "אבחון מוכר" ומי ייחשב ל"מאבחן מוכר", ובהעדרם נוצר קושי מעשי ביישום החוק.

לנוכח האמור מינה שר החינוך ועדה ציבורית לבחינת הקשיים ביישומו של החוק, בראשותה של ד"ר ליאורה מרידור, אשר כללה נציגים ממוסדות החינוך, ממוסדות הבריאות וממשרד התעשייה המסחר והתעסוקה, וכן נציגים מנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ומהמועצה להשכלה גבוהה (להלן – ועדת מרידור). הוועדה יושבה על המדוכה ושמה גופים רבים העוסקים בתחום, לרבות גופים מהמגזר השלישי (גופים לא-ממשלתיים). בסופם של הדיונים, בחודש מאי 2011, הגישה הוועדה לשר החינוך דוח ובו המלצותיה ומסקנותיה.

הצעת החוק מבקשת לעגן בחקיקה חלק מהמלצות ועדת מרידור, כמפורט להלן:

מוצע להקים בחוק ועדה שתעסוק בהכרה פרטנית מבקשים לקבל תעודת הכרה כמאבחנים מוכרים לאבחון לקות למידה (להלן – ועדת ההכרה). על הוועדה יפקח הממונה מטעם שר החינוך על יישומו של החוק (להלן – הממונה).

מוצע להקים ועדת מומחים שתפקידה יהיה לייעץ לשר ולממונה, מזמן לזמן, בנושאים האלה:

- (1) דרישות ההכשרה הנדרשות ממאבחן מוכר לפי סעיף 6 לחוק;

¹ ס"ח התשס"ח, עמ' 234.

(3) אחרי ההגדרה "הנציבות" יבוא:

"ועדת ההכרה" – הוועדה שהוקמה לפי הוראות סעיף 7א;

"ועדת המומחים" – הוועדה שהוקמה לפי הוראות סעיף 7ד;

(4) אחרי ההגדרה "מועמד" יבוא:

"מרפא בעיסוק", "קלינאי תקשורת" – כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008²."

תיקון סעיף 4

2. בסעיף 4 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (ג), פסקה (5) – בטלה;

(2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) השר, בהתייעצות עם שר הבריאות, עם ועדת המומחים, עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם לקות למידה, יקבע נהלים בדבר שיטות אבחון מקובלות לצורך מתן התאמות לפי חוק זה, ואולם כל עוד לא נקבעו נהלים כאמור, ייעשה שימוש לעניין חוק זה בשיטות האבחון המקובלות באותה עת."

החלפת סעיפים
7 ו-6

3. במקום סעיפים 6 ו-7 לחוק העיקרי יבוא:

"מאבחן מוכר 6. (א) אדם כשיר לקבל תעודה כמאבחן מוכר מאת הממונה (בחוק זה – תעודת הכרה), אם התקיימו בו כל אלה:

(1) הוא בגיר;

(2) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל;

(3) הוא לא הורשע בישראל או מחוץ לישראל בעבירה פלילית או משמעתית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לקבל תעודת הכרה; לעניין זה, "הורשע" – לרבות מי שבית המשפט קבע שביצע את העבירה או שבית המשפט מצא כי עשה את מעשה העבירה לפי סעיף 15(ב) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991³;

ד ב ר י ה ס ב ר

המומחים, עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם לקות למידה, יקבע נהלים בדבר שיטות אבחון מקובלות לצורך מתן התאמות לפי חוק זה. לפיכך מוצע למחוק את פסקה (5) שבסעיף 4(ג) לחוק, שעניינו הסמכה לקביעת הוראות בעניין מהותו של אבחון שיוכר לצורך מתן התאמות לפי החוק, ואולם כל עוד לא נקבעו נהלים כאמור, ייעשה שימוש לעניין חוק זה בשיטות האבחון המקובלות באותה עת.

סעיף 3 מוצע להחליף את סעיפים 6 ו-7 לחוק הקובעים כדלקמן:

"מאבחן מוכר

6. (א) אדם כשיר לקבל תעודה כמאבחן מוכר מאת השר (בחוק זה – תעודת הכרה), אם נתקיימו בו כל אלה:

(1) הוא בגיר;

בנוסף, נוכח ביטולה המוצע של פסקה (5) שבסעיף 4(ג) לחוק (בשל ההחלטה שלא לקבוע בחוק או בתקנות רשימה של שיטות אבחון מוכרות, שרק על פיהן יהיה ניתן לאבחן), מוצע לתקן בהתאם לכך את הגדרת "אבחון מוכר", כך שאבחון מוכר יהיה מסמך כתוב החתום על ידי מאבחן מוכר, שנערך בהתאם לנהלים שהורה עליהם הממונה לאחר התייעצות עם ועדת המומחים כאמור בסעיף 7(3).

סעיף 2 נוכח העמדה שלפיה לא מקובל לקבוע בחקיקה ראשית את כלי העבודה של בעלי מקצוע כשירים (בעניין זה מי שקיבל תעודה מוכרת לאבחן אנשים עם לקויות למידה), הוחלט, כי לא תיקבע בחוק או בתקנות רשימה של שיטות אבחון מוכרות, שרק על פיהן יהיה ניתן לאבחן, אלא לכל היותר יומלץ על אלה בהוראות מינהל פנימיות. השר, בהתייעצות עם שר הבריאות, עם ועדת

² ס"ח התשס"ח, עמ' 720.

³ ס"ח התשנ"א, עמ' 58.

(4) הממונה, על פי המלצת ועדת ההכרה, קבע שהוא עומד בדרישות ההכשרה, ומתקיים בו אחד מאלה:

(א) הוא פסיכולוג מומחה;

(ב) הוא בעל תואר מוסמך בלקויות למידה ממוסד על-תיכוני המנוי בפסקאות (1) עד (3) בהגדרה "מוסד על-תיכוני" (בחוק זה – מוסד אקדמי) או בעל תואר מוסמך בלקויות למידה שהוא תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ;

(ג) הוא רופא מומחה בניירולוגיה, בפסיכיאטריה, בניירולוגיית ילדים, בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר, או רופא מומחה ברפואת ילדים בעל ניסיון של שלוש שנים בתחום התפתחות הילד;

(ד) הוא מרפא בעיסוק בעל תואר מוסמך ממוסד אקדמי או בעל תואר מוסמך שהוא תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, ובכלל זה תואר מוסמך בריפוי בעיסוק או בהפרעות בתקשורת;

(ה) הוא קלינאי תקשורת בעל תואר מוסמך ממוסד אקדמי או בעל תואר מוסמך שהוא תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, ובכלל זה תואר מוסמך בריפוי בעיסוק או בהפרעות בתקשורת;

ד ב ר י ה ס ב ר

(2) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל;

(3) הוא לא הורשע בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה פלילית או משמעתית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי לקבל תעודת הכרה; לעניין זה, "הורשע" – לרבות מי שבית המשפט קבע שביצע את העבירה או שבית המשפט מצא כי עשה את מעשה העבירה לפי סעיף 15(ב) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991;

(4) הוא בעל הכשרה בתחום לקויות למידה שהוא אחד מאלה:

(א) פסיכולוג מומחה;

(ב) בעל תואר מוסמך בלקויות למידה ממוסד על-תיכוני המנוי בפסקאות (1) עד (3) בהגדרה "מוסד על-תיכוני" (בחוק זה – מוסד אקדמי) או ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהשר, לאחר התייעצות עם שר הבריאות, הכיר בו ובתואר כהכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר (בחוק זה – מוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ);

(ג) לעניין אבחון מוכר של הפרעת קשב וריכוז – רופא מומחה בניירולוגיה, בפסיכיאטריה, בניירולוגיית ילדים, בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר או רופא מומחה ברפואת ילדים בעל ניסיון של שלוש שנים בתחום התפתחות הילד;

(ד) לעניין אבחון מוכר של דיסגרפיה – מרפא בעיסוק בעל תואר מוסמך בריפוי בעיסוק ממוסד אקדמי או ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהמנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיך לעניין זה הכיר בו ובתואר כהכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר;

(ה) לעניין אבחון מוכר של הפרעה בעיבוד שמיעתי או בדיבור – קלינאי תקשורת בעל תואר מוסמך בהפרעות בתקשורת ממוסד אקדמי או ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהמנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיך לעניין זה הכיר בו ובתואר כהכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר;

(ו) הוא בעל תואר מוסמך ממוסד אקדמי או בעל תואר מוסמך שהוא תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, ובלבד שהממונה, לאחר התייעצות עם ועדת ההכרה, הכיר בהכשרתו כהכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר.

(ב) השר, בהסכמת שר הבריאות ולאחר התייעצות עם ועדת המומחים, המועצה להשכלה גבוהה והנציבות, יקבע דרישות לעניין הכשרה עיונית ומעשית, תקופת התמחות או בחינות הסמכה בתחום לקויות הלמידה, הנדרשות לצורך הכרה כמאבחן מוכר (בסעיף זה – דרישות הכשרה).

(ג) השר, בהסכמת שר הבריאות ולאחר התייעצות עם ועדת המומחים, רשאי לקבוע, בצו, לגבי סוגי בעלי הכשרה, לגבי סוגי בעלי תואר ממוסד אקדמי או לגבי סוגי בעלי תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, כי ההכשרה שלהם או התואר שלהם עומדים בדרישות ההכשרה, וכי יראו אותם כמי שהממונה קבע לגביהם שהם עומדים בדרישות ההכשרה כאמור בסעיף קטן (א)(4).

(ד) בסעיף זה, "תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ" – תואר ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהממונה, לאחר התייעצות עם ועדת ההכרה, הכיר בו כנותן הכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר.

7. (א) אדם המבקש תעודת הכרה יגיש בקשה לממונה (בסעיף זה – הבקשה), בצירוף מסמכים המעידים על קיום התנאים למתן תעודת הכרה לפי סעיף 6.

ד ב ר י ה ס ב ר

ותוכן וסוג הבחינות, ורשאי הוא לקבוע דרישות כאמור רק לחלק מבעלי ההכשרה לפי סעיף קטן (א)(4).

(2) תקנות לפי פסקה (1) לעניין רופאים ייקבעו על ידי שר הבריאות, לאחר התייעצות עם השר.

(3) תקנות לפי סעיף קטן זה יותקנו לאחר התייעצות עם המועצה להשכלה גבוהה ובאישור הוועדה.

תעודת הכרה

7. (א) אדם המבקש תעודת הכרה יגיש בקשה לשר או למי שהוא הסמיכו לכך (בחוק זה – בקשה); השר רשאי לתת למבקש תעודת הכרה, אם מצא שהתקיימו בו התנאים לפי סעיף 6.

(1) בעל תואר מוסמך לרבות ברפואה, בריפוי בעיסוק או בהפרעות בתקשורת, ממוסד אקדמי או ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, ובלבד שהשר, לאחר התייעצות עם שר הבריאות ועם המועצה להשכלה גבוהה ובאישור הוועדה, הכיר בתואר כהכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר לעניין תחומי אבחון כפי שיקבע.

(5) הוא מקיים דרישות שקבע השר לפי הוראות סעיף קטן (ב).

(ב) (1) השר, לאחר התייעצות עם שר הבריאות, יקבע דרישות לעניין הכשרה, לרבות הכשרה מעשית, השתלמות ובחינות הסמכה, בנוגע לאבחון לקויית למידה, ויכול שיקבע דרישות שונות לסוגי תארים או לסוגי בעלי הכשרה, לרבות לעניין שעות ההכשרה וההשתלמות

(ב) מצא הממונה כי מתקיימים במבקש התנאים שבסעיף 6(א)(1) עד (4), לפי העניין, יעביר את הבקשה לבחינת ועדת ההכרה.

(ג) ועדת ההכרה תבחן את עמידת המבקש בדרישות ההכשרה כאמור בסעיף 6, ותעביר לממונה את המלצתה בעניין הבקשה.

(ד) הממונה יחליט לגבי מתן תעודת הכרה על פי המלצת ועדת ההכרה, אלא אם כן שוכנע, מטעמים שיפורטו, כי אין לקבל את המלצתה.

(ה) הממונה ייתן את החלטתו בבקשה לא יאוחר מתום שישה חודשים מיום הגשת הבקשה; לא נתן הממונה את החלטתו בבקשה עד למועד האמור, יראו את המבקש כמי שסורבה בקשתו.

(ו) הממונה יפרסם את רשימת המאבחנים המוכרים לפי חוק זה, באופן שיקבע.

ד ב ר י ה ס ב ר

להמציא לממונה על יישום חוק זה, אישור על הכשרתו בתחום לקויים הלמידה במסגרת לימודי המוסמך. ועדת ההכרה היא שתמליץ לממונה אם הכשרת המבקש עומדת בדרישות שנקבעו בסעיף 6(ב) לחוק. זאת, במקום המצב הקיים בסעיפים 6(א)(4) ו-6(ה) לחוק כיום, שבו הסמכות לבחינת עמידה בתנאי ההכשרה כמאבחן של מרפא בעיסוק או קלינאי תקשורת נתונה בידי המנהל הכללי של משרד הבריאות.

על בסיס ההשכלה המפורטת בסעיף 6(א)(4) המוצע, יידרשו דרישות נוספות בדבר הכשרה עיונית ומעשית, תקופת התמחות או בחינות הסמכה בתחום לקויים הלמידה, הנדרשות לצורך ההכרה כמאבחן מוכר. דרישות אלה, אשר יעוגנו בחקיקת משנה, ייקבעו על ידי השר, בהתייעצות עם שר הבריאות, עם ועדת המומחים, עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם לקות למידה. סעיף ההסמכה לעניין זה יהיה סעיף 6(ב) המוצע.

בסעיף 6(ג) המוצע, השר, בהסכמת שר הבריאות ולאחר התייעצות עם ועדת המומחים, רשאי לקבוע, בצו, לגבי סוגי בעלי הכשרה, לגבי סוגי בעלי תואר ממוסד אקדמי או לגבי סוגי בעלי תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, כי ההכשרה שלהם או התואר שלהם עומדים בדרישות ההכשרה, וכי יראו אותם כמי שהממונה קבע לגביהם שהם עומדים בדרישות ההכשרה כאמור בסעיף קטן 6(א)(4).

לסעיף 7 המוצע

לפי סעיף 7 לחוק, מי שמבקש להיחשב מאבחן מוכר, נדרש להגיש בקשה לשר, אשר יבחן את כשירותו של המבקש על פי התנאים המפורטים בסעיף 6 המוצע. בהתאם להמלצת ועדת מרדור, מבוקש להחליף את סעיף 7 לחוק

(ב) המבקש יצרף לבקשתו מסמכים המעידים על קיום התנאים לפי סעיף 6 למתן תעודת הכרה.

(ג) השר רשאי לדרוש מהמבקש כל מידע או מסמך הדרושים לו לצורך ההחלטה בבקשה.

(ד) השר יפרסם את רשימת המאבחנים המוכרים לפי חוק זה, באופן שיקבע; ברשימה כאמור יצוין גם תחום האבחון שלגביו הוכר מאבחן כמפורט בפסקאות משנה (ג) עד (ו) בסעיף 6(א)(4).

לסעיף 6 המוצע

מוצע לקבוע בסעיף 6(א)(4) לחוק את דרישות הכשירות למאבחן מוכר, ולהשמיט את ההבחנה הקיימת בין סוגי לקויים ספציפיות ותתי-ההתמחויות הנדרשות לצורך אבחון. תיקון זה נועד לפשט את הליך הענקת תעודת ההכרה ולהקל על הרגולטור בבדיקת המבקשים תעודת הכרה, כמו גם להקל על מי שמבקש אבחון, שכן אדם הסבור כי הוא סובל מלקות למידה, לרוב אינו יודע מהו מקור הלקות ומי מוסמך לאבחן אותה. על כן, במקום תתי-ההתמחויות הקיימות בתוך מקצוע המאבחן בחוק כיום, מוצע לקבוע הוראה כללית בדבר השכלה מסוגים שונים אשר תהווה את הבסיס לקבלת תעודת הכרה כמאבחן מוכר.

יובהר, כי אין בביטול תתי-ההתמחויות כדי לשנות מן העובדה שאבחון מוכר להפרעת קשב וריכוז, יבוצע בהתאם לנהלים של משרד הבריאות (ואולם לצורך קביעת ההתאמות יידרש אבחון של מאבחן מוכר כהגדרתו בחוק).

נוסף על כך על כלל המבקשים לקבל תעודת מאבחנים מוכרים, ובכלל זה בעלי המקצוע במקצועות הרפואה והבריאות המצריכים רישוי עיסוק מאת משרד הבריאות.

"ועדת ההכרה א4. (א) השר, בהתייעצות עם שר הבריאות, ימנה במשרדו ועדה מייעצת של שישה חברים, והם:

- (1) שני עובדים בכירים במשרד החינוך, שאחד מהם לפחות עוסק בתחום לקויות למידה והוא יהיה יושב ראש הוועדה;
 - (2) שני נציגים של המנהל הכללי של משרד הבריאות, מבין עובדי משרדו;
 - (3) נציג ציבור בעל ידע ומומחיות בתחום לקויות למידה;
 - (4) חבר סגל אקדמי במוסד מוכר להשכלה גבוהה כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, שהוא בעל ידע ומומחיות בתחום לקויות למידה.
- (ב) חבר ועדת ההכרה שהוא עובד המדינה, ישמש חבר הוועדה כל עוד הוא עובד המדינה ועוסק בתפקיד שבשלו מונה לחבר הוועדה.
- (ג) חבר ועדת ההכרה שאינו עובד המדינה ימונה לתקופה של ארבע שנים, ורשאי השר להאריך את כהונתו לתקופה אחת נוספת של ארבע שנים; חבר ועדה שתקופת כהונתו תמה, יוסיף לכהן עד למינוי חבר אחר במקומו.

ד ב ר י ה ס ב ר

עובדי משרד החינוך, עובדי משרד הבריאות, נציג ציבור ונציג אקדמי, בעלי הכשרה בתחום לקויות הלמידה. בהתאם לדרישות הכשירות הנקובות בחוק ובתקנות, תבחן הוועדה את בקשותיהם של המבקשים לקבל תעודת הכרה פורמלית מהמדינה, לעסוק באבחון לקויות למידה בקרב בגירים. כמו כן, בסעיף 7ב לחוק מפורטים תפקידי ועדת ההכרה, ואילו סעיף 7ג מתייחס לסדרי העבודה של ועדה זו.

זאת ועוד. מוצע להוסיף לחוק את סעיף 7ד, הדין בהרכב ועדת המומחים. ועדת המומחים היא ועדה סטטוטורית, שתמונה בידי שר החינוך, בהתייעצות עם שר הבריאות, ויהיו בה שבעה חברים – עובדי משרד החינוך, עובד משרד הבריאות ונציגי אקדמי, בעלי הכשרה בתחום לקויות הלמידה. על פי סעיף 7ה, תפקיד הוועדה ליעץ לשר ולממונה מומן לומן, על דרישות ההכשרה הנדרשות ממאבחן מוכר כאמור בסעיף 6(ב) לחוק או התקנות לפיו; על שיטות אבחון מקובלות בישראל ובעולם, לצורך מתן התאמות כאמור בסעיף 4(ד); ועל גיבוש נהלים בנוגע לאופן כתיבתו של מסמך אבחון מוכר. סדרי העבודה של ועדת המומחים מופיעים בסעיף 7ז. יובהר, כי על פי המלצת ועדת המומחים, יהיו רשאים משרד החינוך ומשרד הבריאות לפרסם בחוזרים, אמות מידה מקצועיות לביצוע אבחונים על ידי מאבחנים מוכרים.

ולקבוע פרוצדורה חדשה לבחינת בקשתו של אדם לקבל תעודת הכרה כמאבחן מוכר. מבוקש לקבוע, כי הבקשה תוגש לממונה על יישום החוק, אשר על סמך המסמכים הנדרשים יעביר את הבקשה לבחינתה של ועדת ההכרה. הממונה, יעניק למבקש תעודת הכרה על פי המלצת ועדת ההכרה, אלא אם כן שוכנע, מטעמים שיפורטו, כי אין לקבל את המלצתה.

עוד מוצע להגביל את פרק הזמן שעומד לרשות הממונה למתן החלטה בבקשה לקבלת תעודת הכרה, לפרק זמן של חצי שנה.

כמו כן, מוצע לבטל את הסיפה של סעיף 7(ד) בנוסח החוק כיום (הוראת סעיף 7(ו) בנוסח התיקון המוצע), זאת לאור התיקון הכלול בהוראות סעיף 6 המוצע, המבטל את ההבחנות בין סוגי לקויות ספציפיות וההשכלה הנדרשת לצורך אבחון. במקום זאת, תינתן תעודת הכרה אחת לכל המאבחנים, תהא השכלתם אשר תהא, ובלבד שהם מקיימים את כל דרישות הכשירות הנקובות בחוק ובתקנות בהתאם להמלצת ועדת המומחים.

סעיף 4 מוצע להוסיף לחוק את סעיפים א4 עד 7ד, כמפורט להלן:

סעיף א4 דן בהרכב ועדת ההכרה. הוועדה המייעצת היא ועדה סטטוטורית, שתמונה בידי שר החינוך, בהתייעצות עם שר הבריאות, ויהיו בה שישה חברים –

(ד) לכל חבר של ועדת ההכרה ימנה השר ממלא מקום בדרך ובתנאים שבהם מינה את החבר.
(ה) נפטר חבר ועדת ההכרה, התפטר או שנבצר ממנו למלא את תפקידו, יכהן ממלא מקומו במקומו.
(ו) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע הוראות לעניין תשלום גמול והחזר הוצאות לחבר ועדת ההכרה ולנציג הציבור.

ב.7. אלה תפקידי ועדת ההכרה:

(1) לבחון בקשות לקבלת תעודת הכרה ולהעביר לממונה את המלצותיה בעניין, כאמור בסעיפים 6 ו-7;
(2) לייעץ לממונה בעניין הכרה בתואר ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, כאמור בסעיף 6(ד).

ג.7. סדרי העבודה של ועדת ההכרה (א) ארבעת חברי ועדת ההכרה, ובהם יושב ראש הוועדה, יהיו מניין חוקי לשיבות הוועדה ולהחלטותיה.

(ב) ועדת ההכרה תקבע את סדרי עבודתה, ככל שלא נקבעו בחוק זה, ותפרסם אותם בנהלים.

(ג) ועדת ההכרה רשאית להזמין את המבקש להתייצב לפניו ולהשיב על שאלותיה, וכן לדרוש מהמבקש כל מידע או מסמך הדרושים לה לצורך ההחלטה בבקשה.

(ד) ועדת ההכרה רשאית להיוועץ במומחים נוספים, בהתאם לשיקול דעתה, אשר לא יהיו חברים מן המניין ולא יהיו בעלי זכות הצבעה בדיונים.

ד.7. ועדת המומחים (א) השר, בהתייעצות עם שר הבריאות, ימנה ועדת מומחים של שבעה חברים, והם:

(1) שני עובדים בכירים במשרד החינוך העוסקים בתחום לקויות הלמידה, אשר אחד מהם יהיה גם יושב ראש הוועדה;

(2) נציג המנהל הכללי של משרד הבריאות, מבין עובדי משרדו;

(3) ארבעה חברי הסגל האקדמי ממוסד מוכר להשכלה גבוהה כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, שהם בעלי ידע ומומחיות בתחום הפסיכומטריקה, ואשר השכלתם בתחומים שלהלן, אחד מכל תחום: תחום הרפואה, תחום הריפוי בעיסוק, תחום קלינאות התקשורת ותחום הפסיכולוגיה.

(ב) חבר ועדת המומחים שהוא עובד המדינה, ישמש חבר הוועדה כל עוד הוא עובד המדינה ועוסק בתפקיד שבשלו מונה לחבר הוועדה.

(ג) המומחים בוועדה שאינם עובדי המדינה ימונו לתקופה של ארבע שנים, ורשאי השר, לאחר היוועצות בשר הבריאות, להאריך את כהונתם לתקופה אחת נוספת של ארבע שנים; חבר ועדה שתקופת כהונתו תמה, יוסיף לכהן עד למינוי חבר אחר במקומו.

(ד) לכל חבר של ועדת המומחים ימנה השר ממלא מקום בדרך ובתנאים שבהם מינה את החבר.

(ה) נפטר חבר ועדת המומחים, התפטר או שנבצר ממנו למלא את תפקידו, יכהן ממלא מקומו במקומו.

(ו) ארבעת חברי ועדת המומחים, ובהם יושב ראש הוועדה, יהיו מניין חוקי לשיבות הוועדה ולהחלטותיה.

7ה. ועדת המומחים תייעץ לשר ולממונה, מזמן לזמן, בעניין –

תפקידי ועדת המומחים

(1) דרישות ההכשרה כאמור בסעיף 6(ב);

(2) שיטות אבחון מקובלות לצורך מתן התאמות, כאמור בסעיף 4(ד);

(3) גיבוש נהלים בנוגע לאופן כתיבתו של מסמך אבחון מוכה.

(א) ועדת המומחים תקבע את סדרי עבודתה, ככל שלא נקבעו בחוק זה, ותפרסם אותם בנהלים.

(ב) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע הוראות לעניין תשלום גמול והחזר הוצאות לחברי הוועדה המומחים שאינם עובדי מדינה.

(ג) הוועדה תהיה רשאית להיוועץ במומחים נוספים, בהתאם לשיקול דעתה, אשר לא יהיו חברים מן המניין ולא יהיו בעלי זכות הצבעה בדיונים.

17. סדרי העבודה של ועדת המומחים

תיקון סעיף 8

5. בסעיף 8 לחוק העיקרי –

(1) ברישה, במקום "השר או מי שהוא הסמיכו לכך" יבוא "הממונה, לאחר שנועץ בוועדת ההכרה" ואחרי "לתקופה שיקבע" יבוא "או על התנייתה בתנאים";

(2) בפסקה (2), בסופה יבוא "או לפי התקנות".

תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים

6. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, בתוספת השנייה, אחרי פרט 23 יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

נוסף על כך מבוקש להרחיב את סעיף 8(2) לחוק, שעניינו באחד מהטעמים לשלילה או התליה של תעודת הכרה (אם "חדל להתקיים תנאי מהתנאים למתן תעודת הכרה לפי סעיף 6", ולקבוע, כי גם אי-עמידה בתנאים שנקבעו בתקנות מכוח החוק, תהווה טעם לשלילה או להתליה של תעודת הכרה.

סעיף 6 מוצע לתקן את חוק בתי משפט לעניינים מנהליים, התש"ס-2000, ולקבוע כי יהיה ניתן לערער על החלטתו הסופית של מוסד על-יכוני לפי סעיף

סעיף 5 סעיף 8 לחוק קובע כי ביטולה או התלייתה של תעודת הכרה שניתנה, הן בסמכות השר. מוצע לתקן את הסעיף האמור ולהעביר את הסמכות לממונה. כמו כן מוצע לקבוע כי טרם מתן החלטה בדבר התלייתה או ביטולה של תעודת הכרה, ייוועץ הממונה בוועדת ההכרה. עוד מוצע להוסיף בסעיף את הסמכות להתנות את התעודה בתנאים, לאחר שניתנה, בהתקיים אחד מן התנאים המפורטים בסעיף, ולאחר שניתנה לבעל התעודה ההזדמנות לטעון את טענותיו.

⁴ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

24" ערעור על החלטה סופית של מוסד על-תיכוני לפי סעיף 3(ג) לחוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים, התשס"ח-2008".

7. תחילתו של חוק זה 18 חודשים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה).

8. (א) על אף הוראות סעיפים 6 ו-7 לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיף 3 לחוק זה, רשאי הממונה לתת תעודת הכרה זמנית למי שהגיש בקשה לכך בתוך שישה חודשים מיום התחילה, ובלבד שנתקיימו במבקש כאמור כל אלה:

(1) הוא בגיר;

(2) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל;

(3) הוא לא הורשע בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה פלילית או משמעית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי לקבל תעודת הכרה; לעניין זה, "הורשע" – לרבות מי שבית המשפט קבע שביצע את העבירה או שביט המשפט מצא כי עשה את מעשה העבירה לפי סעיף 15(ב) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991⁵;

(4) מתקיים בו אחד מאלה:

(א) מתקיימים בו התנאים למתן תעודת הכרה לפי סעיף 6(א)(4)(ב) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה;

(ב) מתקיימים בו התנאים למתן תעודת הכרה לפי סעיף 6(א)(4)(א), (ג), (ד), (ה) או (ו) לפי חוק זה, ובלבד שעסק בעריכת אבחונים לשם מתן התאמות לאנשים עם לקות למידה, בהיקף ניכר (בסעיף זה – אבחון בהיקף ניכר). בשלוש השנים שקדמו להגשת הבקשה;

(ג) הוא בעל תואר בוגר ממוסד אקדמי או בעל תואר בוגר שהוא תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ וכן תעודה, שהשר הכיר בה, המעידה על הכשרה של שנתיים בתחום לקויות למידה (בסעיף זה – תעודת הכשרה), ובלבד שעסק באבחון בהיקף ניכר בשלוש השנים שקדמו להגשת הבקשה;

(ד) הוא בעל תעודת הוראה ממוסד על-תיכוני או ממוסד להכשרת מורים בחוץ לארץ שהשר הכיר בו לעניין חוק זה ובעל תעודת הכשרה, ובלבד שעסק באבחון בהיקף ניכר בעשר השנים שקדמו להגשת הבקשה;

(ה) הוא בעל תעודת הכשרה, ובלבד שעסק באבחון בהיקף ניכר ב-15 השנים שקדמו להגשת הבקשה;

ד ב ר י ה ס ב ר

החינוך והן למוסדות העל-תיכוניים, להיערך ליישום החוק המתוקן.

סעיף 8 מוצע לקבוע הוראות מעבר שונות ליישום של החוק המתוקן, ובכלל זה להסמיך את הממונה לתת תעודת הכרה זמנית שתעמוד בתוקפה עד תום ארבע שנים מיום פרסומו של החוק המוצע או עד תום שלוש שנים מיום פרסומו של התקנות לפי סעיף 6(ב) המוצע, לפי המאוחר, למי שעומד רק בחלק מהתנאים לקבלת תעודת הכרה לפי התיקון המוצע, ובלבד שמתקיימים לגבי התנאים המפורטים בגוף הסעיף.

3(ג) לחוק, לפני בית משפט לעניינים מינהליים. כלומר, סטודנט או מועמד ללימודים שמבקש לערור על החלטה של מוסד על-תיכוני בעניין בקשתו להתאמות, יגיש ערר לגורם שיקבע השר כמוסמך לדון בערר, ועל החלטתו של זה, יוכל לערער לפני בית משפט לעניינים מינהליים.

סעיף 7 מאחר שתיקוני החקיקה המוצעים, כמו גם התקנות שיותקנו בעקבותיהם, מצריכים היערכות רבה, מוצע כי מועד התחילה של החוק המוצע יהיה 18 חודשים מיום פרסומו, כדי לאפשר הן למשרד

⁵ ס"ח התשנ"א, עמ' 58.

(ו) הוא בעל תואר בוגר בריפוי בעיסוק או בהפרעות בתקשורת ממוסד אקדמי או בעל תואר כאמור שהוא תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, ובלבד שעסק באבחון בהיקף ניכר בחמש השנים שקדמו להגשת הבקשה.

(ב) הוראות סעיפים 7 ו-8 יחולו, בשינויים המחוייבים, על בקשה למתן תעודת הכרה זמנית, ועל ביטולה או התלייתה.

(ג) תוקפה של תעודת הכרה זמנית יהיה לתקופה של ארבע שנים מיום פרסומו של חוק זה או לתקופה של שלוש שנים מיום פרסומן של תקנות לפי סעיף 6(ב) לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה, לפי המאוחר.

(ד) תלמיד שערב תחילתו של חוק זה ניתנו לו התאמות בעקבות אבחון שאינו אבחון מוכר, ימשיך להיות זכאי להתאמות כאמור, לתקופה שניתנו או עד לסיום לימודיו לתואר או לתעודה שלקראתם הוא לומד, לפי המוקדם.

(ה) בסעיף זה "תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ" – כהגדרתו בסעיף 6(ד) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה.

